

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2025/74

Karar Sayısı : 2025/66

Karar Tarihi : 6/3/2025

R.G. Tarih - Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 73. İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun;

A. 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

1. Birinci cümlesinde yer alan "...*taflardan birinin*,...", "...*kararı veren mahkemeye başvurarak*,..." ve "...*talep etmesi*..." ibarelerinin,

2. İkinci cümlesinin,

B. 331. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

Anayasa'nın 2., 5., 13., 36., 40 ve 141. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine karar verilmesi talebidir.

OLAY: İşçilik alacağından kaynaklanan davada itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptalleri için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu kuralların da yer aldığı;

1. 20. maddesi şöyledir:

"Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler

MADDE 20- (1) Görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilmesi hâlinde, taflardan birinin, bu karar verildiği anda kesin ise tebliğ tarihinden, (...) süresi içinde kanun yoluna başvurulmayarak kesinleşmiş ise kararın kesinleştiği tarihten; kanun yoluna başvurulmuşsa bu başvurunun reddi kararının tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde kararı veren mahkemeye başvurarak, dava dosyasının görevli ya da yetkili mahkemeye gönderilmesini talep etmesi gerekir. Aksi takdirde dava açılmamış sayılır ve görevsizlik veya yetkisizlik kararı veren mahkemece bu konuda resen karar verilir.

(2) Dosya kendisine gönderilen mahkeme, kendiliğinden taraflara davetiye gönderir."

2. 331. maddesi şöyledir:

"Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri

MADDE 331- (1) Davanın konusuz kalması sebebiyle davanın esası hakkında bir karar verilmesine gerek bulunmayan hâllerde, hâkim, davanın açıldığı tarihteki tarafların haklılık durumuna göre yargılama giderlerini takdir ve hükmeder.

(2) Görevsizlik veya yetkisizlik kararından sonra davaya bir başka mahkemede devam edilmesi hâlinde, yargılama giderlerine o mahkeme hükmeder. **Görevsizlik veya yetkisizlik kararından sonra davaya bir başka mahkemede devam edilmemiş ise talep üzerine davanın açıldığı mahkeme dosya üzerinden bu durumu tespit ile davacıyı yargılama giderlerini ödemeye mahkûm eder.**

(3) Davanın açılmamış sayılmasına karar verilen hâllerde yargılama giderleri davacıya yükletilir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, Raportör Hilal YAZICI tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükümleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un “Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi” başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir. Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda anılan fıkrada sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; anılan fıkranın (a) bendinde “İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı”, (b) bendinde “Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği” ve (c) bendinde “Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri” Anayasa Mahkemesine gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

3. Anılan İçtüzük'ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde “Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği”, (b) bendinde “Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri” ve (c) bendinde “Dava dosyasında sunulan belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulası” Anayasa Mahkemesine sunulacak belgeler arasında sayılmıştır.

4. İçtüzük'ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde ise Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi hâlinde itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği belirtilmiştir.

5. Yapılan incelemede itiraz yoluna başvuran Mahkemece gerekçeli başvuru kararının ekinde fiziki olarak gönderilen belgelerin onaylı örnek niteliğinde olmadığı ve bu suretle dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerine yer verilmediği anlaşılmıştır. Ayrıca söz konusu belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulasının da düzenlenmediği tespit edilmiştir. Bu itibarla başvurunun yöntemine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

6. Kaldı ki Anayasa Mahkemesi 28/9/2022 tarihli ve E.2021/107, K.2022/109 sayılı kararında 6100 sayılı Kanun'un 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesi ile 331. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin esasını inceleyerek anılan hükümlerin Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve itirazın reddine karar vermiştir. Söz konusu karar 22/11/2022 tarihli ve 32021 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Anayasa Mahkemesince itiraz başvurusu

üzerine işin esasına girilerek reddedilen kurallar hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için önceki kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı 22/11/2022 tarihinden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre de henüz dolmamıştır.

7. Açıklanan nedenlerle 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi ile İÇTüzük’ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) ve (c) bentlerine aykırı olduğu anlaşılan başvurunun 6216 sayılı Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından reddi gerekir.

III. HÜKÜM

12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun;

A. 20. maddesinin (1) numaralı fıkrasının;

1. Birinci cümlesinde yer alan “... *taraflardan birinin,*...”, “...*kararı veren mahkemeye başvurarak,*...” ve “...*talep etmesi...*” ibarelerinin,

2. İkinci cümlesinin,

B. 331. maddesinin (2) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinin,

iptallerine karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE 6/3/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Esas Sayısı : 2025/74
Karar Sayısı : 2025/66

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI